Do Biblioteki Jagiellońskiej

Rad[omer-Kieltser] Leben 16 (253) Nałeż. pocztową uiszczono ryczałtem יאהרגאנג צעקסטער. גראשען 25 פרייז

ראדאמער-קעלצער לעבען

Radom 19 Kwietnia 1929 | אבאנעמענט פרייז: וואָך 40 גר., חודש 60 גר., לעצטע 25 גר. — 1 מ"מ | פרייטאג ט' ניסן תרפ"ט.

כשר לפסח כשר לפסח

קאנקורענץ!

ווײַן, מעד, י"ש, כרמל

די לאנג עגזיסטירענדע פירמע

ירמיה ראזנבערג

(וואלאווא 21)

איז פערזעהן אויפ'ן קומענדען פסח מיט א גרויסען אויסוואַהל פון פערשיידענע ווײַנען אויסלענדישע, און אינלענדישע, מעד, י"ש 96% ווי אויך כרמל-ווײַן און קאניאק.

די רעעלקייט און כשרות פון דער פירמע איז אלעמען בעקאנט. קויפט נור ביי

ירמיה ראזנבערג

וואלאווא 21

אויף פסח

דער יום-טוב פון אונזער אַמאָליגער בעפרייאונג

קויפט נאר

דעם אויסגעצייכענטען

ארץ-ישראל'דיגען

„כרמל"-ווין

וועלכער סימבאָליזירט אונזער איצטיגע

אויפלעבונג.

Z intencji zaręczyn kolegi
Dawida Goldblita
z p. Sonią Kaufmanówną
życzę dużo szczęścia
i wiecznego zadowolenia.
I. Machtynger
Urzędnik Banku Ludowego
w Kielcach.

Z intencji zaręczyn p.
Feli Rutmanòwny
z p. F. Lengerem
serdecane życzenia składają
Fiszmanowie

די בעוויסטע לאנג-יעהריג עגזיסטירענדע פירמע

ה. לאנדאו

וואלאווא 35

מאכט בעקאנט דעם ג. ראדאמער פובליקום, אז זי איז פערזעהן מיט א גרויסען אויסוואהל

יום-טוב'דיגען ספירט 96-ער 45%.

ווי אויך פערשידענע סארטען

ווײַנען און מעהד

אלץ צו ביליגע פרייזען

קומט און איבערצייגט אייך!

Z intencji zaręczyn
Mietka
Wajnsztoka
z Bodzontyna
— z p. —
Genią
Rachemówną
z Kielce
życzę im różowej przyszłości i harmonji dusz.
Jakób
Szwarcberg
Bodzentyn.

כשר לפסח! כשר לפסח!

„GRONWIN"

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, דאס אונזער פירמע „Gronwin" געפינט זיך אצינד וואַרשאַווער גאס 30 אין 2-טן הויף

איז פערזעהן מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

ווײַנען און מעהדען כשר לפסח

מעסיגע פרייזען :—: רעעלע בעהאנדלונג :—: גוטע בעדינגונגען

פירמע

מיט אכטונג

„GRONWIN"

— KIELCE —

בעקאנטמאכונג.

איך האב דעם כבוד בעקאנט צו מאכען דאס ג. פובליקום אין ראדאם, אז איך בעזיץ דעם גרעסטען אויסוואהל

פון די נײַעסטע און מאדערנסטע מוסטערען פון יאהר 1929,

צו מאהלען צימערען.

איך גיב אויך-אן אלערליי אלעינע און צו לאקירען קאך-געשיר, ווי אויך מאדערנע קאכלען. די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט רעעל און פינקטליך

ווענדט זיך צום מאליער שטעלמאן

געדענקט דעם אדרעס: וואלאווא 28, שטעלמאן.

אלע ווייסען, אז שמאלץ איז דער וויכטיגסטער פראדוקט אויף פסח.

דער בעסטער ראדאמער חירטינס בעזארגט אײַך בעצײַטענס מיט די בערימטע פסח'דיגע פוטערען

אגוז, שרוז, אמאדאר, מנורה

וועלכע פערטרעטען אין פולען זין פון וואָרט מיט זייער עכטקייט, געשמאק און בעטעמ'קייט, די בעסטע נאטירליכע שמאלצע מיט'ן אונטערשיעד וואס אונזערע פלאנצען-פוטערען זענען ביליגער. שפארזאמער און צוגענגליך פאר יעדען איינעם.

אויף די אלע פוטערען געפינט זיך א הכשר אויף פסח למהדרין מן המהדרין.

Generalne Przedstawicielstwo na całe Wojew. Kieleckie

מיט אכטונג

J. ZYLBER, RADOM

— DŁUGA 5 — tel. 580. —

כשר לפסח

איינזעהעניש ביים אומזאץ-שטייער.

אין לאנד הערט זיך ווידער א געשריי און א געוויין. פון אלע עקען און פון אלע ווינקעלעך בעקומט דער צענטראלער סוחרים-פעראיין טרויעריגע מעלדונגען, וועגען אומזאץ-שטייער, וועלכען מען שטעלט איצט צו דעם עולם. עס חזרט זיך ווידער איבער די אלטע מעשה: דער שאצער איז רייך און דער רעדט נאך ווען דער שאצער איז פעראינטערעסירט אין דעם, ווען מען הייסט איהם מאכען יענעם רייך, ווען זיין קאריערע הענגט דערפון אב צי ער וועט מאכען יענעם רייך וועט ער שטייגען אין טאמער לאזט ער יענע פאלען. פאלט ער מיט איהם. וועט ער דאך געוויס נישט זשאלעווען און וועט שרייבען דעם אומזאץ ווי ווייט עס וועט זיך נור לאזען.

דער אומזאץ שטייער איז אין געוויסע ערטער געווארען ארויפגעשריבען דריי און פיער-פאך. און עס איז קיין וואונדער נישט, ווייל אויב עס גילט דער כלל אז כל המרבה הרי זה משובח, און ווער עס לעגט צו, ווער עס בעכערט די סומע דער איז דער ריכטיגער מענש אויפ'ן ריכטיגען ארט פערשטעהט זיך, ראס יעדער מוז זיך פלייסען צו בעווייזען, אז ער איז אויפ'ן ארט. אז ער פערשטעהט ווי צו נעהמען שטייערען. אזוי ווי דער אומזאץ-שטייער איז דער יסוד צו אלע אנדערע שטייערען, פערשטעהט זיך, אז עס לוינט צו לאזען יענעם מאכען גרויסע אומזאצען כדי מען זאל קענען נאכהער פרעסען די אלע אנדערע שטייערען.

ביי אזא סיסטעם איז קיין וואונדער נישט, וואס ביי אונז האט די שטייער מאכט בעוויזען אזויפיל, וואס מען זעהט עס נישט כמעט ביי קיין צווייטער מלוכה. אומזיסט הערען מיר, אז עס זיינען פערהאן פערלעגענע שטייערען, וועלכע מען קען באין אופן נישט אויסמאהנען, אז עס איז נישטא פון וואנען צו נעהמען קען אפילו דער מלך אויך גאר נישט מאכען, — זאגט דאס פאלק. ביי אונז ווייסט מען אזוינס נישט. ביי אונז נעמט מען אפילו ווען עס איז דאכט זיך שוין גאר נישטא וואס צו נעהמען. ביי אונז ווייסט מען די קונץ צו שעפען וואסער פון א אויסגעטרוקענטע ירונג. ביי אונז שלאגט מען דער שטיין און ער גיט וואסער. און דערפאר האט ביי אונז געקענט געשעהען די וואונדער, אז מען זאל איבערנעהמען ביי דער בעפעלקערונג שווערע מיליאנען שטייערען צו פיעל. עס לאזט זיך פשוט נישט גלויבען. מיר האבען עס אבער געהערט אין סיים, אז אין פאריגען ביודזשעט-יאהר האט מען איבערגענומען אין דער פארם פון שטראפען פאר פערלעגענע שטייערען, גאלדיגע סומען אויף וועלכע מען האט זיך נישט געריכט. אז די הכנסה זאל זיין מעהר ווי די הוצאה האבען מיר שוין געהערט, אבער, אז די הכנסה זאל זיין מעהר ווי מען האט געוואלט, ווי מען האט געפאדערט, אז די בעפעלקערונג זאל געבען מעהר ווי מען האט פון איהר פערלאנגט, דאס האט מען נאך נישט געהערט.

אזעלכע וואונדער קומען ביי אונז פאר א דאנק דעם סיסטעם פון שאצען יענעמס עשירות. יענעמס הכנסות. דעם סיסטעם פון שמייסען מיט צוויי ביישען, פון נעהמען דירעקטע און אונדירעקטע שטייערען, איבערהויפט אבער די געוואלדיגע פראצענטער פאר פערלעגענע שטייערען. דאס איז א אוצר וואס שיט אן הויפענס גאלד, ווייל ווער צאהלט עס אין דער צייט און ווער קען צאהלען אין דער צייט?

און אט איז געגאנגען א דעלעגאציע פון צ. סוחרים-פעראיין צום נייעם פינאנץ-מיניסטער איהם פארשטעלען די לאגע און עס ווייזט זיך ארויס, אז דער מיניסטער ווייסט גארנישט פון דעם וואס עס טהוט זיך אויף די ערטער. ער ווייסט נישט אז דער אומזאץ איז געשטיגען, נישט אין די געשעפטען נור אין ביורא פון די שאצונג'ס-קאמיסיעס אויף דריי און פיער מאל אזוי פיעל. ער ווייסט נישט פון דער ענערגיע וואס די בעאמטע פערווענדען צו פערגרעסערען דעם שטייער, ער ווייסט איבערהויפט פון א סך זאכען נישט, ווי קם מלך חדש, געקומען א פרישער מענש און ער פערשטעהט גאר נישט ווי אזוי דאס אלץ איז מעגליך.

דער מיניסטער וויל האבען איינזעהעניש ביים אויסמעסטען דעם אומזאץ-שטייער. ער זאל אפילו שיקען קאנטראלירען אויף די ערטער און נישט לאזען דרעהען די שטייער-שרויף. געוויס איז עס א זעהר ערפרעהליכע ערשיינונג, אבער קיין גרויסע האפנונגען קען מען אויף דעם נישט לייגען. אזוי לאנג ווי מיר האבען דעם סיסטעם פון — אדער ריכטיגער געזאגט, אזוי לאנג ווי מיר האבען דריי אדער פיער סיסטעמען פון שטייערען, אזוי לאנג ווי מיר צאהלען דירעקטע און אונדירעקטע שטייערען, אזוי לאנג ווי מען טרייבט א עקאנאמישע פאליטיק, וואס קלינגט איין מיליארדען. אזא לאנד קען קיין פערלייכטערונג נישט קומען.

יעדענפאלס זענען מיר דאנקבאר פאר די איינזעהעניש. אפילו א גוט ווארט. אז מען הערט איז אויך א טרייסט.

ש. י. סטופניצקי

ראדאמער יודען בעטייליגט אייך מאסענווייז אין דער גראנדיעזער פסח-אקציע פון דער הילפס-געזעלש. „עזרה".

טויזענדטער ארימע יודישע פאמיליעס געפינען זיך אין אונזער שטאדט, וואס האבען נישט אויף פסח און זייער איינציגע שטיצע ערווארטען זיי פון „עזרה".

וואס אמאהל הערט שווערער דאס לעבען. די צייטען ווערען ערגער פון יאהר-צו-יאהר. אויפ'ן שליאך פון בארג-אראב פערשווינדען אונצעהליגע מחנות פון יורדים, אבגעקומענע און בדלות-געווארענע יודען. דער דאזיגער בארג-אראב-וועג איז בעלעגט און ווערט געדיכטער פון טאג-צו-טאג. א גרויל וואפט פשוט ארום. ווען מען פערטראכט זיך אביסעל ניכטערער איבער דער יודישער לאגע וואס איז פערהילט אין א נעפעל פון שווארצע, פינסטערע וואלקענס.

טרויריגע, זעהר טרויריגע געדאנקען בעפאלען, ווען מ'וויל אויף א ווייל עפענען די אויגען און נעהמען קוקען אויף דער ארומיגער ווירקליכקייט. דאס יודישע מארטירער-פאלק הערט נישט אויף זייט יאהרען טויזענדער צו ליפערען די וועלט קרבנות. ביי יעדען קלענסטען ווינטעלע ברעכען זיך יודישע עקזיסטענצען און הונגער, דלות און נויט שפרייטען אויס זייערע שווארצע פליגעל אויף ווייטע שטחים פון יודישען בעזיץ.

שלעכט איז די לאגע אין יעדען געוועהנליכען טאג, פון א גאנץ יאהר. ערגער אבער ווערט זי אין די טעג פון פסח. ווען נישט אלץ איז ערלויבט צו עסען און ווען מיט'ן ערשטען גוי'שען פראדוקט מוז מען זיך בעזארגען אויף אכט טעג פאראויס. פאר אומפערמעגליכע מענשען איז פסח איינצוארדנען שטענדיג געווען א שווערע אויפגאבע אפילו אין די נארמאלע צייטען פון פאר דער מלחמה. וואס זאל מען נאך דערצו זאגען יעצט אין א צייט פון אונאויפהערליכען ביטערען קריזיס, וואס פערוואנדעלט דאס יודישע לעבען אין א חורבה.

געווען א שווערער, ממש קאטאסטראפאלער ווינטער. מענשען זענען פון אונטערערדיגליכע קעלטען און מורא'דיגע פראסט געפרוירען געווארען. א חוץ די פרעמדע בלוטען דחקות און נויט. זענען אויסגעמאטערט און אויסגעשעפט געווארען ביז די לעצטע כחות. יעצט נעהט פסח און טויזענדער יודישע פאמיליעס אין אונזער שטאדט בעזיצען נישט די מינדעסטע מעגליכקייט זיך אליין מיט אייגענע כחות דעם פסח איינצושאפען.

די רשימה פון „עזרה" ווערט פון יאהר צו יאהר גרעסער און לענגער, דער וואוקס פון נויטבעדערפטיגע שטייגט מיט ריזיגע שרים. „עזרה" פראגט אויף זיך נאך א גרעסערע פעראנטווארטליכקייט, וואס זי מוז אויפזוכען די בכבוד'ע, די בעשיידענע, וועלכע ענטגעהען אין זייערע שטילע, ציכטיג-צוגערוימטע בעלי הבתישע שטובען. פיעל מיה און אנשטרענגונג ווערט דערביי אוועקגעלעגט, אז די דאזיגע בכבוד'ע זאלען ענדליך מסכים זיין נהנה צו זיין פון דער דאזיגער שטיצע.

„עזרה" ווערט דערביי וואס א יאהר אלץ א גרעסערע בעדארפערין. דאס היינטיגע יאהר אין פערגלייך מיט אלע פריהערדיגע יאהרען איז ממש נישט צו דערקענען. ס'איז נאך אזא צייט נישט געווען. די וואס שטעהען ביי דער ארבייט איצט אין היינטיגען ערב פסח זענען איינפאך בערוישט און דערשראקען פון דער גרויסער בהלה וואס אייטס עקאנאמישער חרבן. די האר אויפ'ן קאפ שטעלט זיך פשוט קאפויער, הערענדיג און דערוויסענדיג זיך, ווער ס'איז אלץ געפאלען אויף די פיס און וועט נישט ביכולת זיין היינטיגען פסח אפילו דעם בלויזען לחמא עניא זיך איינצושאפען.

די בהלה, וואס בעהערשט די טהוער פון „עזרה" בעשטעהט פון צוויי צ-

פיהלען. ערשטענס די ערפינונג גוטא גאס איז אזוי שרעקליך טרויעריג, און איך דערפאר, האט די אקציע געדנומען זיך אין א זעהר גרויסען מאס־שטאב און כדי זי צו רעאליזירען און דורכצופיהרען איז נויטיג אומגעהויערע סומע פון געלד־קאפיטאל.

אונזער שטאט בריך דאס פיהלען. ווייל יעדער זעהט בחוש ווי די לאגע זעהט אויס, און יעדער טראכט ביי זיך בעתים. אז עזרה האט היינט א שווער שטיקל ארבייט. פון דעסט וועגן מיר פיהלען אבער, אז די דער נויטה ווינציג פארלייכטערט וועדען די ארבייט און דערויבער איז יעדער איינער מחויב בעטען אנ׳אנטייל אין דער גראנדיעזער פסח־אקציע פון „עזרה". עס טאר קיינער נישט פעהלען, אחד המרבה ואחד הממעיט. אמת, די צייט איז שלעכט, אבער ס׳טאר נישט זיין קיין תירוץ. העלפען דעם ארימען ברודער, דאס איז א הייליגער חוב, וואס יעדער איינער מוז עס, לויט זיינע כחות, ערפילען.

די צייט איז קורץ און ארבייט איז דא א סך. ביז פסח איז געבליבען בא־צאהלטע טעג און דער קליינער קריין מענשען, וואס פיהרען אן מיט נדיבה שטעהען אין זאמע מיטען גרען און שווערע, געשפאנטע ארבייט. יעדער ראדאמער יוד איז מחויב זיי צו העל־פען מיט ראט און טהאט און אנטקע־געקומען מיט פינאנס און מאטעריעלע אונטערשטיצונג. אז די פאר געצעהלטע עזרה־טוער וועלען נישט פאלען פון מויה און אפשטעהען פון דער ארבייט.

זאל יעדער ראדאמער יוד געדענקען, אז טויזענדער ארימע יודישע פאמיל־יעס שטעהען פאר בינשטענדליך צו הונגערען און צו פייניגען זיך אין נויט וועהרענד 8 טאג פסח, אויב עזרה זאל זיי נישט בעזארגען.

קיין איין ראדאמער יוד טאר זיך פריהער נישט זעצען צום סדר, ביז ער האט זיך אליין נישט פרעגען, צי ער האט זיך בעטייליגט פאר עזרה און צי ער האט געטאן מיט עפעס בעהאלפען בעזארגען זיין ארימען, אומגליקליכען ברודער.

ב. צווייג.

אויף פסח הבע"ל!

עכטע! : טהוען מיר אייך עמפפעהלען דעם פון לאנגע יאהרען בעקאנטען און זעהר פיינעם : עכטע! פסח׳דיגען פסח׳דיגען

פראנקק = קאפעע = צוזאטץ

איז קיסטעל און אויך אין רונדע פאקונג

ער איזט ערצייגט בהכשר גמור אונטער איפזיכט פון הרה״ג מו״ה יעקב פרענקעל תאומים שליט״א אבר״ק פאדגורשע והגליל וחתנו הרהמאה״ג וכו׳ מו״ה חיים קאנער שליט״א ובנו התריף וכו׳ מ׳ יחזקאל פרענקעל תאומים שליט״א.

דער גרינער שטעמפען אויף די פעקלעך, בעווייזט דעם כשר לחג הפסח און די פיינהייט דיעזער וואר.

HENRYKA FRANCKA SYNOWIE
Fabryka Środków Kawowych S. A.
SKAWINA-KRAKÓW.

וואו נעמט מען א פערפלייצונג?...

מאנאלאג פון א ראדאמער סוחר.

וואס־זשע, האבען מיר היינטיגעס יאהר הייסט עס נישט קיין פערפלייצונג טאקע נישט? אבי איך האב שוין צוליב דער פערפלייצונג געהאלט לאזען מיינע וועקסלען צום פראטעסט, אט אזוי ווי איך האב נישט געצאהלט מיינע פריי־ערדיגע וועקסלען צוליב די פרעסס.

ווארום זאגט אייך וואס איהר ווילט, עס איז פארט אזוי, אז גאט אליין העלפט פארט צו אזא מענש ווי איך בין: רעגענט צאל איך נישט מיינע וועקסלען צוליב׳ן רעגען; איז הייס צאהל איך נישט צוליב דער היץ; איז ווידער קאלט צאל איך נישט צוליב די פרעסט; אז הידער א פערפלייצונג, דארף איך דאך אודאי נישט צאהלען. הכלל מיט איין ווארט ס׳דארף נאר זיין דער פאסיגער תירוץ און יוצא. ווארום פון וואנען האב איך דען יא צו צאלען מיינע וועקסלען?

נאר מיט די וועקסלען איז גאך א האלבע צרה!

דאס ערגסטע זעהט איהר אין מיט די אנגנע בעלי־חובות, וועלכע האבען מיר געבערגט „נא ולקחת".

אט די דאזיגע זענען אזעלכע גודני־קעס פון פאסקודניאקעס, אז ווי איך זאל זיך נישט א דרעה טון, האב איך די שטענדיג נעבען זיך; אין גאס צי אין שטוב, אינדערפריה צי ביי נאכט, ביים עסען צי ביים שלאפען געהן, או־מעטום זענען די דא און זיי גודזשען מיך, רק איך זאל באצאהלען.

נס העלפט נישט דאס בעהאלטען זיך. דאס אפלייגען פון היינט אויף מארגען, פון מארגען אויף איבערמארגען. זיי טענה׳ן כסדר איינס: איך זאל באצאהלען.

אבער פון וואנעט זאל איך נעמען אומעטום און שטענדיג נאר גיב און צאהל! מאכט די רעגירונג א מיליאר־דען־בודזשעט. נעמען זיך די שטייער אמטען גלייך צו זייער מלאכה און מען מעסט מיר אויס אנ׳„אבראט" פון כך וכך אלפים, „דאכאד" אויסגערעכענט אויף דער האר, און אויף דער קאנטע טוען זיך צו מיר א לאז די פארשוינד־לעך מיט די טעקעס און מ׳הייסט צא־לען. מאכט די גמינע א בודזשעט, רעכענט מען פריהער אויס אלע הוצאות אויפ׳ן ברייטען שטייגער און דערנאך נעמט מען זיך צו דער הכנסה—צו דעם טאטא און ווידער בין איך דאס כפרה־הינדעל; אין מאגיסטראט איז אויך דאס זעלבע, חוץ אלע אנדערע אינסטיטוצ־יעס מיט גלאט פערשידענע געלד־זאמ־לונגען און „רינגען".

פון אומעטום שיקט מען ארויס צו מיר „פשיעמנע" טעקע־פארשוינדלעך, וואס מיר האבען זיי אין ראדאם אין די צענדליגער און די אלע לויערען און אטאקירען מיין קעשענע, זיי פערלאנגען, פאדערען און סטראשען מיר, אז איך זאל זיי דוקא געבען געלד.

אדרבה, זאגט מיר פון וואנעט?

פון די היינטיגע גאלדענע געשעפ־טען מיינע? פון די עטליכע איינגע־שרומפענע, אויסגעטאגערטע פאליצעס מיינע? נו יא, פ רעדט זיך נאר אזוי „מיינע" און חוץ דעם חיל קאן איך האבען צו געבען אזוי פיעל געלד, אז סך־הכל פאלט אויס עפעס אנכער א הונדערט זלאטעס אויף איין פוילישען בירגער. טא ווי אזוי קען פון די הע־כער הונדערט זלאטעס ווערען אויס עטליכע טויזענדער?...

הכלל ס׳איז שלעכט. ביטער ווי גאל, און דא איז קיין פערפלייצונג אויך נישטא מיט וואס אפצופטרן די אלע טעקע פארשוינדלעך מיט די וועקסעל בעלי דברים מיט די אפענע בעלי־חובות.

ווענען א גמילות חסד איז דאך שוין אגגערעדט, אזעלכעס איז שוין לאנג נישטא וואו צו קריגען און דא פונקט אויף צו להכעיס, האבען זיך די אלע בעלי דברים א נעם געטון צו מיר, אלע ווילען, אלע פאדערען פון מיר געלד. פונקט ווי איך וואלט בעגליקט געווא־רען, אדער זי „באנק פאלסקי" איז פלוצים געווארען מיינע און ווי אויף צופיקעניש זאלט איהר זאגן, אז מ׳זאל זעהן א קינה פאר די אויגען, אז מ׳זאל כאטש אנקוקען א גראשען פדיון, איז וואס־זשע טוט מענז וואס פאר אנ׳עצה

גיט מען זיך?

יא, דאס בעסטע מיטעל און די בעס־טע עצה וואלט בלי ספק געווען א פערפלייצונג. אט אזוי וואס זאל פער־פלייצען אלץ מיטאנאנדער; וואס זאל אפשווענקען אלע זארגען, צרות, קאפ־דרעהענישען, מות־שפאלטענישען, נער־ווען־צעשרויפעניש, בויך־גרימעניש און הארץ־פלאצעניש. ווי דאס ליבען וואלט מען געדארפט האבען אזא פערפלייצונג, ס'וואלט געראטעוועט מיך און טויזענד־טער צעהנדליגער טויזענדטער צו מ'ר.

און וואו־זשע נעמט מען אבער א פערפלייצונג?

מ. מא — ן.

אין פוילן — א רב, אין אמעריקע — אנ'אייגענטימער פון א שאנד־הויז.

(פון אונזער קארעספאנדענט.)

ס'ווערט אפשר קלינגען ווי א לעגענ־דע, אבער עס איז פארט אמת! דאס האט פאסירט אין שטעדטעל קאמינקע, ביי סקידעל:

בעת דער אלטער, פון אלעמען גע־שעצטער און בעליבטער רב ר' יצחק ז"ל איז נפטר געווארען, האט ער אי־בערגעלאזען אין צרות און ליידען זיין פרוי, דער רביצין מרת רעלע, וועלכע האט געקענט לערנען תורה מעהרער פון אנדערע מאנסבילען, און אויך צוויי טעכטער: חוה און חיה.

אין די ביידע שוועסטער האבען זיך אפגעשפיגעלט די צוויי גוט בעקאנטע ביבלישע טיפען רחל און לאה. חיה, די עלטערע, איז געווען שוואך. צו־בראכען, שטענדיג געהאט צאהן־ווייטאג און גילען אין האלדז, געהוסט און גענעטצט ועל־כלם — עיניה רפות... די יינגערע חוה — א בילד־שענהייט, די „ביס" פון שטעדטעל.

און אט פאר דער עלטערער „קראנ־קאוויצע" האט דאס שטעדטעל געוואלט קריגען א מוסמך, בכדי ער זאל זיין א ממלא מקום הנפטר, זכרונו לברכה.

באלד האט זיך אויסגעפונען א פאס־סענדער שידוך: אין זשאלודאק איז געווען א פרוש מיט'ן נאמען ר' שמואל הורוויטש. ער האט זיך געפונען דארט א יאהר צייט און איז געווען בעליבט ביי אלעמען, ווייל ער פלעגט לערנען פאר'ן עולם יעדען פארנאכט, זאגען מוסר אין בעזיסען זיינע דרשות מיט משלים און וויצען, ווי דער עולם האט ליב. אט דער פרוש איז רעקאמענדירט געווארען אויפ'ן קאמינקער כסא־הרבנות.

מ'האט זיך געזעהן — געפעהלען געווארען איינס די אנדערע. ער האט געזאגט א פלאט ומרא. געהאלטען א ירשה און דער עולם האט זיך געספא־קעוועט — בעסער ווי גוט. אזוי ארום איז ער געווארען מוכתר בעטרת הרבנות...

אין א קורצע צייט ארום האט די ארימע רביצין, די אלמנה, אנגעהויבען צו פורמלען אויף איהר איידים, דעם נייעם רב. זי האט געזאגט, אז ער ווארפט אויגען אויף דער יונגערער טאכטער חוה און פיהרט זיך בכלל נישט אויף מעשה רב...

דאס שטעדטעל האט הערענדיג די דאזיגע טענות איהרע, נאר צוגעשמיי־כעלט און געמאכט איהר: פאר א משו־גענער...! דער סוף איז געווען, אז צו איהר אייביגער רוה האט מען איהר בעגלייט אויך ווי א משוגענער.

ס'זענען אנגעקומען די דייטשען. פארן רב האט זיך אנגעהויבען א נייע עפאכע. ער האט זיך גענומען בילדען, זיך לערנען דייטש, פראנצויזיש און ענגליש. אין איהם האט זיך דער־וועקט דער אמאליגער מורד פון דער ישיבה, פון וועלכער ער איז ארויסגע־טריבען געווארען פאר זיינע מחשבות זרות און פאר זיינע אפיקורסישע ביכ־לעך, וואס זענען ביי איהם געפונען געווארען.

דאס שטעדטעל האט געוואוסט פון דעם און געשוויגען. מ'האט אפילו איינ־מאל באמערקט, ווי ער זיצט אין בית־מדרש איבערגעדעקט מיט'ן טלית און לייענט א פראנצויזישען ביכעל. ארום זיין משוגה'דיגער אויפפיהרונג האבען זיך געטראגען פון מויל צו מויל פער־שידענע מעשיות.

אין א קורצע צייט ארום טרעפט זיך אזא פאל: ס'זענען געקומען ארטיסטען אין קאמינקע און אזוי ווי אין שטעטעל איז קיין טעאטער נישטא האבען זיי זיך געווענדעט צום רב אז ער זאל זיי ערלויבען די אלטע שוהל צו שפילען דארטען און ער וועט דערפאר קריגען פאר ערימעליים 50 פראצענט. דער רב האט אויף דעם איינגעשטימט אהן דער הסכמה פון שטעדטעל. און איידער מ'האט זיך דערוואוסט איז שוין די בימה געווען צונומען דער ארון קודש — צוגעגרייט און — פארטיג א סצענע!

אזא חלול הקודש האבען שוין זי־עלטערע בעלי־בתים נישט געקענט פאר־טראגען. סטייטש, אין א שוהל—טעאטער ואו איז דאס געזעהן געווארען! ס'איז געווארען א ויצעקו, מ'איז אוועק צום רב און מ'האט אנגעהויבען צו פראָ־טעסטירען. עס איז אזוי ווייט דערגאנ־גען, אז איינער פון די חשובע בעלי־בתים, דער ראש־המדברים ה' א. יע־זערסקי האט פאר זיין „העזה" בעקו־מען פון רב א פאר פייערדיגע פעטש. אויסגעפיהרט אבער האבען די בעלי־בתים און די ארטיסטען האבען נישט געשפילט.

אזא נבלה מצד זייער רב האט דאס שטעדטעל איהם נישט געקאנט מוחל זיין און מ'האט נאר געווארט אויפ'ן מאמענט ווען מען וועט פון איהם פון איהם פטור ווערען. צו אלעמענס שמחה איז באלד בעוואוסט געווארען אז דער רב פארט אפ קיין אמעריקע, און דאס שטעדטעל האט פרייער אפגע־אטעמט.

פון אמעריקע אבער האט מען פון איהם געהערט אויך נישט קיין שיינע גרוסען. די ערשטע צייט איז ער אפילו געווען רב אין א חברה „עין־יעקב"; אפגעדרוקט זיין ספר „לב רגש" (א זאמלונג פון דרשות אויף אלע ימים־טובים, ווי אויך געדאנקען וועגען דער וועלט־מלחמה); דערנאך איז בעוואוסט געווארען, אז זיין פרוי איז פלוצלינג געשטארבען. די קאמינקער לאנדסלייט האבען איבערגעגעבען, אז זי איז גע־שטארבען נישט מיט קיין נאטירליכען טויט...

איצט זענען אנגעקומען בריוו פון די קאמינקער לאנדסלייט, אז זייער געווע־זענער רב האט אינגאנצען ארפגע־ווארפען פון זיך די בושה: ער האט אפגעגאלט די בארד. אויסגעטאן די קאפאטע און געווארען — אנ'אייגענטי־מער פון א שאנד־הויז...

מ. ל. יש. קאסאחסקי

Parowa Farbiarnia i Pralnia Chemiczna

O. R. HEMPEL

w RADOMIU Egzystująca od roku 1880

przy Ul. STARE MIASTO № 5, telefon № 521.

SKLEPY:

przy ul. **Żeromskiego № 37, telefon № 520** (dawniej Lubelska)

„ **Stare Miasto № 2,** „ **№ 521.**

Poleca się na sezon wiosenny łaskawej pamięci Szanownej Publiczności.

Robota Solidna i punktualna

Ceny umiarkowane

בעקאנטמאכונג.

איך מאך בעקאנט די ראדאמער יודישע בעפעלקערונג, דאס אין מיין געשעפט וועט מען בעקומען אזוי ווי אלע יאהר אויך אויף דעם קינפטיגען פסח מצות, פערפעל ווי אויך מצה־מעהל אין זעקעלעך פיין געפאקט און פלאמבירט פון די בעזיסטע מעכאנישע מצות פון מ. בלימאן און זוהן אויף פאבריטשנע פרייזען.

איך פערהאף דאס די געעהרטע קליענטעלע וועט מיר שענקען זייער צוטרוי.

מיט בעשטעלונגען קאן מען זיך ווענדען פון זונטאג דעם 7/4 יעדען טאג ביי מיר אין געשעפט לובלינער 3 אין פראנט.

בעמערקונג: פאר צוקער און מאגען־ליידענדע פערשידענע געבעקסען.

מיט אכטונג

אבא האר ראדאם

לובלינער 3

וואס הערט זיך אין ראדאם.

פון האנדווערקער לעבען אין ראדאם און אומגעגנד.

דער טערמין פון די וואהלען צו די האנדווערקער־קאמער איז שוין בעשטימט — האנדווערקער זייט גרייט מיט די האנדווערקער־קארטען — Karty Rzemieślnicze — די האנדווערקער־קאמער וועט דעצידירען וועגען גורל פון יעדען האנדווערקער בעזונדער.

זונטאג דעם 7 ד. ח. איז אין קעלץ פארגעקומען די קאנפערענץ פון די האנדווערקער־פעראיינען, וועלכע פאלען ארונטער דער קעלצער וואיעוואודזשיצע און וועלכע וועלען אונטערליגען די האנדווערקער־קאמער מיט'ן זיץ־ארט אין קעלץ. אויף דער קאנפערענץ איז דורך דעם האנדוו.־צענטראלע דעלעגירט געווארען ה' גאלדבערג. עס האבען אויך אנטייל גענומען א גרעסערע צאהל פארשטעהער פון די פוילישע האנדוו.־פעראיינען. פון דער וואיעוואודזשאפ איז דעלעגירט געווען דער וואהל־קאמיסאר פאר די וואהלען צו די האנדוו. קאמער ה' אקצענטאוויטש, ווי אויך א פארשטעהער פון דער כפאראפמא. אין הסכם מיט'ן אפמאך פון די פוילישע און יודישע האנדווערקער־צענטראלעס אין ווארשא, ווערט אדורכגעפיהרט אין אלע קרייזען, ווי עס קומען פאר פארברייטונגען צו די וואהלען, געמיינזאמע קאנפערענצען פון די ארטיגע האנדווערקער־פארשטעהערשאפטען, וועלכע גרייטען צו דעם באדען פאר א איינהייטליכע וואהל־אקציע און קומען דורך צווישען זיך וועגען די צאהל פארשטעהער און די פערשידענע עהרענפאסטע אמטען. אזוי למשל, איז דורך דעם דערמאנטען אפמאך געזיכערט געווארען פאר די יודען די אמטען פון וויצע־פרעזעסען און וויצע־סעקרעטארען.

אין קעלצער האנדווערקער־קאמער וועלען אויף 24 פארשטעהער זיין פערטרעטען 9 יודען. דערונטער לויט די פערשטענדיגונג פון דער לעצטער קאנפערענץ איין פארשטעהער פון ראדאמער־קאזשעניצער קרייז. קעלץ אלס זיץ־ארט פון די האנדוו.־קאמער איז צוגעטיילט געווארען 3 פלעצער און פאר די איבריגע טייל פון דער וואיעוואודזשווע 5 פלעצער.

אויך זונטאג דעם 14־טען ד. ח. איז נערופען געווארען א געמיינזאמע קאנפערענץ פון פוילישע און יודישע פארייגען. אויף וועלכע ס'האט בעדארף ענטגילטיג פעסטגעשטעלט ווערען אלע איינצעלהייטען און אויסגעארבעטעט ווערען א עקזעקוטיוו, וועלכע דארף אנפיהרען מיט די גאנצע וואהל־אקציע. וואהל־רעכט וועלען נאר האבען די, וועלכע וועלען בעזיצען די האנדווערקער־קארטען.

די קארטען ועלען נישט נור נויטיג צו די וואהלען אליין, נאר די יעניגע האנדווערקער, וועלכע וועלען נישט בעזיצען קיין קארטען וועלען בעשטראפט ווערען מיט 1600 זל. אדער ארעסט אויף 2 וואכען.

צוליב די פאסיווען דארפען די האנדווערקער, וועלכע האבען נאך נישט בעקומען די קארטען ווענדען זיך תיכף אין דער פטאראסטווע. האפענונג נ. 4 צום רעפערענט ה' פיענטכאלסקי וועגן צואיילען דאס ארויסגעבען די קארטען.

די יעניגע האנדווערקער, וועלכע האבען נאך נישט ביז יעצט בעמיהט זיך צו בעקומען זאלען נישט זוימען זיך און זאפארט ארורכפיהרען אלע נויטיגע דערצו פארמאליטעטען.

נישט איינמאל האבען מיר געווארענט וועגען בעזארגען זיך מיט די קארטען. און יעצט אין צוזאמענהאנג מיט'ן דערנעטערען זיך פון די וואלען צו די האנדוו.־קאמער, וועלכע וועלען פארקומען אין 3 חדשים ארום איז קיין צווייפעל נישט ואס די קאנטראל פון די ווארשטאטען, וועלכע איז שוין אנגעהויבען געווארען וועט פערשפארקט ווערען.

דעריבער דארפט קיין איין האנדווערקער נישט בלייבען אהן א קארטע. אלע נויטיגע פארמאליטעטען קאן מען אדורכפיהרען אין סעקרעטאריאט פון האנדוו.־קלוב אין די אווענד־שעהן פון 7-10.

* * *

מיר האבען שוין די בעקאנטמאכונג פון קעלצער וואיעוואדא פון 14־טען ד. ח, וועגען די וואל־אבווארען צו די האנדווערקער, וועלכע ווערען איינגעטיילט אויף פאלגענדע קרייזען:

דער 1־טער קרייז איז קעלץ מיט די פאלגענדע פאוויאטען: אלקושער מיעכאווער, יענדזשעיעווער, סטאפניצע, פינטשעווער, קאנסקער און אפאטשנער.

דער 2־טער קרייז איז טשענסטאכאוו און וולאטשטאווע,

דער 3־טער קרייז: בענדזין און זאווירטשע. דער 4־טער קרייז איז אילזשא, סאנדאמיר און אפאטאוו. 5־טער קרייז נעמט ארום ראדאמער און קאזשעניצער פאוויאטען. די הויפט וואהל־קאמיסיע וועט זיין אין קעלץ אין קריסטליכען האנדוו. פעראיין ארלע 4.

אין יעדען קרייז וועלען מיט די וואהלען אנפיהרען די סטאראסטעס.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן דערנענטערען זיך פון טערמין פון די וואהלען צו די האנדוו.־קאמער ווערען געווארענט די יעניגע האנדווערקער, וועלכע האבען נאך נישט בעקומען די האנדווערקער־קארטען, אדער וועלכע האבען נאך נישט רעגיסטרירט זייערע ווערקשטעלען, אז זיי זאלען אונבעדינגט בעזארגען זיך מיט די האנדוו. קארטען, ווא־רום די פאליציי־קאנטראל וועט זיך בעשטיימט אנהויבען גלייך נאך די וואהלען, וועלכע וועלען פארקומען אין א 3 חדשים ארום.

וועגען סאציאלשטייער

האנדווערקער, וועלכע בעזיצען גרעסערע ווארשטאטען מיט איבער 3 פערזאנען ווערען פערפליכטעט ביזן 25 ד. ח. אויסצופילען די צו זיי צוגעשיקטע פאר־מולארען אין די האנדוו. וועלכע האבען נישט בעקומען קיין פארמולארען ווענען אליין פערפליכטעט אליין צו ערלעדיגען דעם פארמולאר.

סעקר. ש. כשראמפינסקי.

ראדאם.

10-יעהריגער יוביליאום פון דער ראדאמער יורישער מוזיק-שולע.

דעם 29 טען ה. ח. ס'הייסט זונטאג ביז דעם קאנצערט. דאן וועט פארקומען אין דעם קאנצערט־זאל פון דער רייכער וואג חול המועד פסח פייערט די שולע פון ה' פ. גיסער איהר 10־יעהריגען יוביליאום מיט א גראנד־יעזען סימפאנישען קאנצערט, וועלכער וועט פארקומען אין טעאטר „פאלאצאטשי".

ה' גיסער, נאך לערנען דאס ווארשאווער קאנסערוואטאריום מיט אויסצייכנונג אלס פידלער און אויף אנדערע טעארעטישע און פראקטישע למודים, האט די מוזיק שולע געגרינדעט אין ראדאם אין יאהר 1918. דער אנהויב איז געווען זעהר א בעשיידענער און די שולע איז דאן געווענט געווארען מיט צוויי קלאסען ביי א קליינע צאהל שילער, א דאנק די סיסטעמאטישע ארבייט פון ה' גיסער און זיין פעדאגאגישער רוטין אויפ'ן געביעט פון מוזיק איז זיך די שולע כסדר פונאנדערגעוואקסען און די צאהל שילער האבען זיך פילפאכיג פערגרעסערט.

שוין דאס ערשטע יאהר האט זיך ארויסגעוויזען אלס ערפאלגרייך און פראדוקטיוו. צום סוף פון ערשטען יאהר האט ה' גיסער שוין געוויזען ארויסצוטרעטען מיט זיינע שילער אויף א עפענטליכען אויסצייכנונגס־קאנצערט אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע וואס האט זיך דאן געפונען אויף ווארשאווער 9. און דאס עפענטליכע פובליקום האט זיך ... ביז דעם קאנצערט. דאן וועט געקומען א גאנצע רייהע אזעלכע קאנצערטען ווי אין דאסעלבען „מי־ראוש" א. אנד. און אזוי ארום איז ענטשטאנען די טראדיציע פון יעהרליכע זעהר אינטערעסאנטע קאנצערטען, וואו די יוריסט בעפעלקערונג האט די געלעגענהייט צו איבערצייגען זיך אויף די פארשריטען פון די שילער.

אויף ווי ווייט ה' גיסער האט זיך איבערגעגעבען מיט פיעטעט און ליבע פאר דער מוזיקאלישער בילדונג לטובת דער ראדאמער יוגענד בעווייזט דער פאקט, וואס ה' גיסער פאכטעגדי ווייט געהעריגע הנחות פאר זיינע אונפער־מעגליכע שילער, וועלכע ווידמען זיך דעם געביעט פון מוזיק, ארויספיהרענדיג דערביי בעגאבונג און טאלאנט. און האט איהם קאסט פיל מאהל אויס צו ארבייטען ביי דעפיציטען ווערט זיין געדולד און אויסדויער־קראפט נישט אונטערגעבראכען, די גוטע רעזולטאטען פון זיין ארבייט גיבען איהם אונטער מוטה ווייטער צו דערהאלטען מיט אלע כחות דעם דאזיגען יודישען מוזיקאלישען אנשטאלט.

דער יעצטיגער עפענטליכער יוביליי־אויסצייכנונגס־קאנצערט ... אגב צו ... דער איבערזאגט, ס'וועט ווערט צו דערמאנען, אז דער שול־ארקעסטער

באַשטעהט פון נאָהנט 30 פּערזאָהן. אויף וואָס פאַר א הויכע אויסביל־דונג ס'שטעהט דער שול־אָרקעסטער האָט דערגרייכט איז געווג דער פאַקט, אַז די אנפיהרונג פון היגען מיליטערי־שען פּולק האָט גערען מיטגעהיליגט, אַז א טהייל פון די בלאָז-אינסטרומענ־טאַליסטען זאָלען אנטהייל נעמען אין דערמאָנטען שול־אָרקעסטער. אזוי אַז יעצט וועלען מיר האָבען דעם גענוס צו הערען אנ'אמת סימפאָנישען אָרקעס־טער.

אויסער די אָרקעסטער-נומערן וועלען קומען קאָנצערט - סאָליעס פון פיעדעל און פאַרטעפּיאַן, קאָנצערט אויף 2 פאַרטעפּיאַנען, קאַמעראַל-מוזיק א. ז. וו.

די ריינע הכנסה איז בעשטימט לטו־בת די „בראַטניא פּאָמאָץ" ביי דער שולע.

מיר זענען מעהר ווי זיכער, אַז די היגע בעפעלקערונג וועט געהעריג אָבצושאַצען די פערדינסטען פון די שולע און מאַסענהייז בעזוכען דעם קאָנצערט.

רעכט צו פאהרען

וועסט דו ווי אמענעלסטען בעקומען אויף די סאַמאָכאָדען-קורסען

Prylińskiego

וואו מען וועט זיך מיט זיי אָפּיעקוחען און געבען א וואָהנונג.

Warszawa Al. Jerozolimska 27

אויסער גוטסקייט, פיינקייט, אויך כשר למהדרין מן המהדרין.

דער ראַדאָמער מאַרק און די גאַנצע אומגעגענד האָט לעצטענס צוגעקריגען א נייעם פּראָדוקט. ווי די פּאָפּולערע פלאַנצען-פוטערען ווי: אגוז, שרון, אמאַדאָר, מנורה.

אויף ווי ווייט די דערמאָנטע אויסאַר־בייטונגען האָבען זיך בעריהמט געמאַכט מיט זייער זעלטענע קוואַליטעט, גע־שמאַק און נאַהרונג'ס-פעהיגקייט, אויף דעם קאָן עדות זאָגען די שנעלע פּאָפּו־לאַריטעט און די גרויסע נאָכפראַגע אויסער דעם צייכנען זיך אויס די אוי־בענאנגעוויזענע מינים מיט זייער כשרות און ריטועלער זאָרגפעלטיגקייט. ס'ווערט ספּעציעל געהאַלטען אין דער פאַבריק אין דאַנציג א נאמן, א גערער חסיד, וואָס האָט די אויפזיכט איבער דער כשרות און א חוץ דעם האָבען גרויסע רבנים אינטערזוכט די פאַבריק און ענטגילטיק בעשטעטיגט, אַז דער כשרות צושטאַנד איז על צד היותר טוב.

דער דאַנציגער רב סעגאַלאָוויטש, דער וואַרשאווער ראָב נאָט און אויך דער גאַנצער ראַדאָמער ראַבינאַט שטע־לען פעסט, אַז די בעריהמטע פוטערען אגוז, שרון, אמאַדאָר, מנורה, זענען כשר לפסח פאַר די רעליגיעזעסטע און פרומסטע, וועלכע קאָנען עס דרייסט בענוצען אהן שום חשש.

ס'איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואָס די דערמאָנטע פוטערען האָבען ארויסגערופען א גרויסע אויפמערקזאַמ־קייט ביי די ברייטסטע יודישע מאַסען. און זיי ווערען בענוצט אין יעדען יו־דישען הויז. ווייל יעדער אנערקענט, זיי אלס א זעלטענער פּראָדוקט וואָס קאָן פערטרעטען עכטען שמאַלץ.

דער פערטרעטער, אייף דער קעל־צער וואָיעוואודסטוואָ, איז דער ה' זילבער ראַדאָם דל גא 5. 01—7.

פּרייזען-טאַריף פון דער ראַדאָמער גאַזאָווניע.

די דירעקציע פון דער ראַדאָמער גאַזאָווניע בעט אונז צו פערעפענטלי־כען דעם פאָלגענדען פּרייזען-טאַריף:

פאַר איין מעטר גאַז-ענערגיע 30 גר.; פאַר קאָנסומענטען, וועלכע בע־נוצען חודשליך פון 50 ביז 100 מ. צו 28 גר. פאַר איין מ.; פון 100 ביז 200 מ. 26 גר. איין מ.; פון 200 ביז 300 מ. — 24 גר.; פון 300 מ. און העכער — 20 גר. פאַר איין מ.

פאַר 100 קילאָ קאָקס — 6 זל. מיט 50 גר.; 100 קילאָ סמאָלע — 32 זל. פאַר בעזיצען אויף אַרענדע א דריי־פלאַמיגען גאַז-מעסטער — 80 גר. א חודש; א פינף-פלאַמיגער — 1 זל. א 10-פלאַמינער — 1,20 זל.; א 30-פלאַ־מינער — 1 60 זל.; א 50 פלאַמינער — 2.50 זל.

פּראָפ. אלעקסאַנדער קאָנטאַראָוויטש אין ראַדאָם.

אין ראַדאָם וועלט זיין צוויי וואָכען דער בעריהמטער יודישער פידעל ווירו־טואָז פּראָפ. אלעקסאַנדער קאָנטאַראָ־וויטש. פּראָפ. קאָנטאַראָוויטש איז פון דער צענטראַלער מוזיק שולע, אויפ'ן נאָמען פון שאָפּען אין וואַרשא, דעלע־גירט געוואָרען אין דער ראַדאָמער אָבּ־טיילונג צו איבערנעמען די ליטונג און ווערען דער פאַקטישער אָנפיהרער פון דער ראַדאָמער שאָפּען-שולע.

ה' קאָנטאַראָוויטש איז שטאַרק פּאָ־פּולער אין די מוזיקאַלישע קרייזען, וואו ער איז אנערקענט אלס גרויסער קינסטלער און קאָמפּאָזיטאָר.

דער קאָמיטעט פון דער היגער שאָ־פּען-שולע, וועלכע בעשטעהט פון אָנ־געזעהענע פּערזענליכקייטען פון דער ראַדאָמער קריסטליכער בעפעלקערונג האָבען פאַר'ן ניי-אנגאַזשירטען פּראָפע־סאָר געמאַכט א באַנקעט.

ווי מיר הערען, זאָל פּראָפ. קאָנטאָ־ראָוויטש ארויסטרעטען מיט א קאָנצערט אין היגען טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי".

באַנק ספּילדזיעלני קרעדיטאָווי

איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון רווינסקא 21 אין א גרעסערען לאָקאַל אויף לובלינער 9. די באַנק נעמט אן אינקאַסע וועקסלען, וואַדיעס און ער־טיילט הלוואות.

צוליב דעם וואָס די באַנק איז אין די סוחר'שע קרייזען בעקאַנט מיט איהר רעעלקייט און פּינקטליכקייט ווערט זי לעבהאַפט בעזוכט מצד די סוחרים, וועלכע גיבען גערן דאָ איין זייערע וועקסלען אויף אינקאַסע. 01—8.

א נייע יודישע פירמע

צווישען די פערשידענע פירמעס און אונטערנעהמונגען איז הײנטיגען ווינ־טער צוגעקומען נאָך איין יודישע פלאַצובקע. דאָס איז די פירמע כוואַט לובלינער 39, וועלכע האָט איבערגענו־מען די פערטרעטונג פון פּראַכטפולע מעבעל-אויסאַרבייטונגען פון ערשטקלאַ־סיגע מעבעל-פאַבריקען אין לאַנד.

די פירמע כוואַט צייכענט זיך אויס מיט איהר סאָלידקייט און רעעלקייט צוליב וואָס זי האָט זיך ערוואָרבען סימפּאַטיע און צוטרוי ביי דער ראַדאָ־מער קויפמאַנשאַפט.

די שענסטע

טאַפּעטען

צו זעהר ביליגע פּרייזען קען מען נור בעקומען אין דער לאַנג-יעהריגע פירמע

ש. שטיינמאַן

ראַדאָם

לובלינער 21.

Od wielu lat już istniejące

Biuro Próśb TŁOMACZEŃ i PRZEPISYWAŃ

p. f. „PROLITEX"

RADOM, WAŁOWA 5, oficyna I-e piętro.

USKUTECZNIA

Podania, skargi, opozycje, apelacje w sprawach cywilnych, karnych, wojskowych i paszportowych oraz **rekursy do wszystkich urzędów państwowych i administracyjnych**

KORESPONDENCJA HANDLOWA

Umowy i punkt. przedrejentalne

פּאַטאָקאָל

מיר באַשטעטיגן דערמיט אַז די געברידער פּאָטאָק אונטער די פירמע „י. ד. פּאָטאָק זוהן" אין מאַלאַבאַנדו נעבען בענדין, אַז די קאָקאָספוטער פון קאָקוסניסן, וואָס ווערט אויסגעאַרבעט אין זייער פאַבריק אין מאַלאַבאַנדז מיט דעם נאָמען **„פּאַטאָקאָל"** ווערט געמאַכט בהכשר גמור על חג הפסח על צד היותר טוב אונטער אונזער אויפזיכט און די פוטער מעגן עסן אפילו היראים והחרדים און צו באַנוצן צו פלייש און צו מילכיגע מאכלים אָן שום נאָכדענקונג, אויף יעדן פּאַקעט געפינט זיך א קוויטל: כשר לפסח בהשגחת הרב והבד"צ דבענדין. ובצח"ח אור ה' תרומה תרפ"ט בענדין.

חנוך צבי הכהן לעווין אב"ה דפה. יהושע דומ"צ. דן יצחק דומ"ץ. חנוך דוד סג"ל דומ"ץ.

א דעלעגאציע פון ראדאמער יודישען סוחרים-פעראיין ביים ה' סטאראסטא וועגען די שפייז-געוועלבער.

אין דער דעלעגאציע האט זיך אויך בעטייליגט דער פרעזעס פון פוילישען סוחרים-פעראיין ה' וויערזשביצקי — די אינטערווענץ האט געבראכט רעזולטאטען — די נייע פעראָרדנונג איז אין א גרויסע מאס געמילדערט געווארען.

ווי עס איז שוין געווען מיטגעטיילט אין „ראדאמער-קעלצער לעבען", איז אויף די שפייז-געוועלבער ארויסגעגעבן געווארן א רייהע נייע סאניטארע תקנות, וועלכע וואלטען — אין פאל פון שטרענג צופאסען זיך אין אונבעדינגטע אויספיהרונג — זעהר בעדראהט א גרויסען טייל פון די ראדאמער סוחרים, וועלכע בעזיצען אזעלכע געוועלבער. ווי אונזערע לעזער איז גוט בעקאנט האבען מיר תיכף רעאגירט אויף דעם. אנווייזענדיג אויספיהרליך אויפ'ן שווער-פונקט, וועלכער שטויסט זיך אן אויף דער פערווירקליכונג פון די נייע רעפארמען.

אונזער אפעל אויפ'ן אדרעס פון היגען יודישען סוחרים-פעראיין האט געהאט א פאזיטיווע ווירקונג און גלייך נאכדעם, ווי ס'איז ערשינען אונזער צייטונג מיט'ן דערמאנטען ארטיקעל, וואס האט געצויגען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון די ברייטע סוחרישע קרייזען, איז די אנפיהרערשאפט פון סוחרים-פעראיין דערוועקט געווארן צו מעשים. די לייטונג פון סוחרים-פעראיין, אויפפאסענדיג די ערנסטקייט פון די לאגע, האט מאמענטאל צונויפגערופען א עקסטרא-זיצונג און גלייך צוגעטרעטען צו רעאלע שריט אין דער הינזיכט. דער סוחרים-פעראיין האט זיך מיט דער זאך תארים פעראינטערעסירט און דורך זיין אינטענסיווער שטעלונג אין דער פראגע פיל אויפגעטוהן לטובת צענדליגער שפייז-געוועלבער אין אונזער שטאדט.

צום ה. סטאראסטא ה' שיצער האט זיך תיכף געווענדעט א דעלעגאציע פון סוחרים-פעראיין אין די פערזאנען פון די ה"ה: פרעזעס נתן זיגמאן, פרעזעס פון ראט פאביאן לאנדאו, וויצע פרעזעס פון דער פערוואלטונג פון סוחרים-פעראיין יאקיב אדלער און דער פרעזעס פון פוילישען סוחרים-פעראיין וויעזשביצקי. די דעלעגאציע האט א לענגערע צייט קאנפערירט מיט'ן ה' סטאראסטא און אין אן אויספיהרליכן פארם איבערגעגעבן די פאקטישע פערהעלטנישען פון עקאנאמישען קריזיס פון דעם דאזיגען טהייל סוחרים, וועלכע פיהלען זיך שטארק געטראפען מיט דער נייער פעראָרדנונג. דער ה' סטאראסטא האט דער דעלעגאציע אויפגענומען זעהר פריינדליך און מיט פיעל פערשטענדניש אויפגענומען די ריכטיגע ערקלערונגען פון די סוחרישע פארשטעהער.

די אינטערווענץ האט געהאט ערפאלג און דער דעלעגאציע האט זיך איינגעגעבן אין א גרויסע מאס צו מילדערן די נייע פעראָרדנונג. די דעלעגאציע האט נעמליך אויסגעווירקט, אז אנשטאט מארמאר-שטיינערנע בופעטען זאלן די טישען בעדעקט ווערען מיט בלעך, אבער אנדערע מעטאלען, וועלכע זאלען זיין גלאט אהן שום געלעכערטע שפאלטען, די ווענד מוזען נישט זיין געפארבט אלעינע, נאר ס'קען זיין מיט געוועהנליכע פארב. די פאדלאגעס מוזען נישט זיין אונבעדינגט געפלאסטערט מיט פאסאדזקעס, נאר זיי קענען ווערען פערטרעטען פון ברעטער, אבער אונטער'ן זעלבען תנאי אז אין זיי זאלען זיך נישט געפונען קיין שום שפארעס, אדער לעכער.

אין די שפייז-געוועלבער מוז דאס ארטיקעל נאפט זיין שטעהטס אויף א אבגעזונדערט ארט, נישט האבענדיג קיין שום בעריהרונג מיט אנדערע ערנעהרונג'ס ארטיקלען. אויב א געוועלב איז צוזאמען מיט דער וואהנונג, צו וועלכע ס'זענען פאראן צוויי דורכגענג, מוז די טהיר, וואס פיהרט פון וואהנונג אין געוועלב זיין גענצליך אבגעשלאסען און נישט האבען קיין שום קאנטאקט מיט'ן געוועלב. אין פאל ווען דאס געוועלב וואס איז צוזאמען מיט דער וואהנונג האט נישט מעהר ווי איין טהיר-איינגאנג פון דער זייט פון געוועלב, מוז דאן די שטוב זיין אבגעטיילט פון געוועלב מיט א וואנד, וועלכע זאל אזוי נאך סעפערירען דעם וואהנונג'ס-לאקאל פון געוועלב.

די אלע געמילדערטע תקנות מוזען רעאליזירט און אויסגעפיהרט ווערען אינבעדינגט ביז'ן ערשטען מאי ה. י.

„פוילישע וועלדער" אויף דער ביהנע פון ראדאמער יודישען טעאטער.

דאס בעריהמטע ווערק פון בעוויסטען יודישען שריפטשטעלער ז. באטאשו, וואס איז, ווי בעקאנט, געפילמט געווארן און ווערט מיט גרויס ערפאלג געוויזען אויפ'ן קינא-עקראן, וועט אין די נאהנטסטע טעג אויסגעפיהרט ווערען אין „ראזמאיטאשטשי" דורך א יודישע טרופע. אין דער שפיץ פון דער דאזיגער טרופע שטעהט דער טאלאנטפולער ארטיסט בעני אדלער, וועלכער האט דא נישט לאנג געשפיעלט אין ראדאם, וואו ער האט מיט די עטליכע גאסטראלען זיינע כשוט ענטציקט דאס טעאטער-פובליקום.

די אויספיהרונג פון די „פוילישע וועלדער" אין לעבעדיגען ווארט איז א זעלטענע ערשיינונג אויף דער יודישער ביהנע בכלל און אין ראדאם בפרט.

יודען בני רחמנים, העלפט א בכבוד'ע געפאלענע יודישע פאמיליע

די אלע וואס האבען מיטלייד און א געפיהל פאר'ן צווייטענס ליידען ווערען געבעטען ארויסצוהעלפען א בכבוד'ע ארימע יודישע פאמיליע, וועלכער ליידט גרויסע נויט און וואו די פרוי מיט צוויי קינדער ליגען קראנק.

די וואס וועלען נעמען א חלק אין דער שטיצע וועלען טוהן א גרויסע זאך אין אבהיטען א גאנצע פאמיליע פון קראנקהייט און א הונגער-טוידט.

נדבות קאן מען אריינטראגען צום ה' לייבוש קופפערבלום זשינגא 7, וועלכער פעראינטערעסירט זיך מיט'ן גורל פון דער דאזיגער אומגליקליכער פאמיליע.

געשאפען אין ראדאם א בירגער-קאמיטעט אויפצונעמען די איספלוגען פון די אויסלענדישע געסט, וואס קימען אויף די פויזנער אויסשטעלונג.

אין צוזאמענהאנג מיט דער אלגעמיינער לאנד'ס-אויפשטעלונג אין פויזען זעהט דאס אינער'ן-מיניסטעריום פאר א בעדייטענדען צופלוס פון אויסלענדישע געסט, ווי אויך א פערגרעסערטע בעוועגונג פון אויספלוגען אין לאנד גופא צוליב דעם האט דאס איבענדערמאנטע מיניסטעריום ארויסגעגעבן א רייה פעראָרדנונגען צו שאפען ענטשפרעכענדע בעדינגונגען פאר די אויספלוגען-טוריסטען.

איינע פון די דאזיגע פעראָרדנונגען איז אז ס'זאל ארגאניזירט ווערען אין א רייהע שטעדט צווישען זיי אויך אין ראדאם, בירגער-קאמיטעטען.

בכדי צו רעאליזירען די מיניסטעריאלע פעראָרדנונג איז היינטיגען מאנטאג אבגעהאלטען געווארען אין היגען מאגיסטראט אנ'ארגאניזאציאנס-זיצונג פון קאמיטעט אויף וועלכער ס'זענען געקומען פיל אנגעזעהענע פערזענליכקייטען און פארשטעהער פון אינסטיטוציעס.

נאכ'ן ארומרעדען פערשידענע פראגען, וואס האבען א שייכות צום פערלאנג פון מיניסטעריום, איז בעשלאסען געווארען איינצולאדען אין אויספיהרונג'ס-קאמיטעט די ה"ה ד"ר שיצער, אלס פארשטעהער פון דער סטאראסטווא. לאוניק סטעמפיען אלס פארשטעהער פון מאגיסטראט, די אינזש. מיכאלסקי און וולאטשקאווסקי, וועלכע וועלען זיך פערנעמען מיט אלע ענינים, וואס זענען פערבונדען מיט אלע אויספלוגען פון דער אלגעמיינער לאנד'ס-אויסשטעלונג.

דאס מיניסטעריום האט אויך פינאנ-דערגעשיקט פערשידענע אנווייזונגען די אלע באהן-דירעקציעס צו שאפען אויף דער צייט פון די אויסשטעלונג ספעציעלע אויספלוגען-רעפעראטען. אזא אויספלוג-אבטיילונג איז אויך געשאפען געווארען ביי דער ראדאמער באהן-דירעקציע אין דער עקספלואטאציע-אבטיילונג (פילסודסקי 8), וועלכע וועט אנהויבען איהר טהעטיגקייט אין די נאהנטסטע טעג.

פראפ.
אלעקסאנדער קאנטאראוויטש
פידעל-קינסטלער
פראפ. פון ווילנער קאנסערוואטאריום, לייטער פון דער מוזיקאלישער אבטיילונג פון דער רעגירונג'ס ראדיא סטאציע אין ווילנא און פיל-מאליגער סאליסט אין דער ווארשאווער פילהארמאניע.
האט זיך בעזעצט אין ראדאם און ערטיילט לעקציעס
פידעל-שפילען אויפ'ן סיסטעם פון די פראפ. פלעש און טיבא.
אדרעס: ראדאם, דלוגא 11, פארטער, לינקס ביי זילבערשטיין
נעמט אן פון 11—12 פ. מ. נעמט אויך אן אנגאזשמענט אויף קאנצערטען.

קינא „NOWE CZARY

פון היינט און יעדען טאג

ווערט דעמאנסטרירט מיט גרויס ערפאלג דער פילם

„דער שטורם איבער אזיע"
BURZA NAD AZJĄ

וועלכער איז אנערקענט, אלס דער בעסטער וועלט - פילם

אויסער דעם דעמאנסטרירט מען פון דאנערשטאג
א סענסאציאנעל בילד מיט טאם מיקס
ZDRADZIECKA KULA

די דירעקציע פון גימנאזיום
„פשיאטשול וויעדזי"
(מיט רעגירונג'ס־רעכט)

מאכט בעקאנט, אז די ביטעס פון נייע ארײַנטרעטענדע שילער יוגענט שקוזאמענס, דורכגעפיהרט מיט'ן לעקציאנס־סיסטעם (במשך פון מאי—טשערוויעץ) אין אלע קלאסען, אויסער די VI און VIII, נעהמט אן די קאנצעלאריע פונ'ם גימנאזיום טעגליך אין די אמט־שעה'ן ביז דעם 12־טען מאי איינשליסליך.

דירעקטאר פון גימנאזיום
אינזשיניער רוסאק.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ראדאם.

מאנטאג דעם 29־טן אפריל ד. י. 8 30 אוונד קומט פאר
דער 10-יעהריגער
יובילעאום־קאנצערט
פון די שילער און שילערינס פון דער איינציגער אין ראדאם בעשטעטיגטע פון מיניסטעריום מוזיק־שולע אונטער דער לייטונג פון ה' **פ. גיכער**

עס נעמען אנטייל:
שול־ארקעסטער, קוארטעט, סאלא, פארטעפיאן און סיפעל.

די גאנצע הכנסה פון אויבענדערמאנטען קאנצערט איז לטובת די „ברידערליכע הילף" ביי דער מוזיק־שולע.

מכירת חמץ
אזוי ווי אלע יאהר אזוי אויך היי־יאהר ועט ווערען געמאכט
שטר מכירת חמץ
אצל הרב המנוח ר' **מנחם מענדיל** ז"ל מו"ץ דפה
לובלינער 3
דורך א געוויסען **בעל הוראה.**

בעקאנטמאכונג.
מיר האבען דעם כבוד בעקאנט צו מאכען דאס אונזער פוטער־געשעפט
י. מ. ווערבער מיט זעהנע
ראדאם, לובלינער 14 (פראנט)
בעזיצט צום זומער־סעזאן א גרויסען אויסוואל פון פערשידענע לעטני פוטערס ווי:
קרעטען, ליסען, **מענער** — און — **קינדער־היטען**
ווי אויך פערשידענע **גומי־מאנטלען** אינלענדישע און אויסלענדישע
צו מעסיגע פרייזען.

ביקאנטמאכונג.
איך האב דעם כבוד בעקאנט צו מאכען אז ביי מיר איז צו בעקימען מאקאראנען, לעקעך, טארטען, ווישקאפקען און אויך פערשידענע געבעקסען על חג הפסח מיט'ן הכשר פון היגען רב יחיאל קעסטענבערג שליטא
מיט אכטונג
ברוך גלעזער
לובלינער 7 (אין הויף לינקס)

צוויי זאכען דארפט איהר וויסען:
1) אז דאנערשטאג דעם 25־טען קוויעטשען איז פסח
2) אז — דער שענסטער, בעסטער, מאדערנסטער **קאפעלוש,** בעקימט איהר אין די פאבריק לובלינער 5,
ווייל מען רעכענט זיך מיט די שלעכטע צייט. און מיט אייער טאש, איך קלויב אייך צו א קאליר צו אייער געזוכט, און אנצוג, פרייזען ביליגע.
מיין פאבריק ווערט געשטורמט פון קונים.
„Amerycan"
גוטמאן, לובלינער 5.

Każda kobieta powinna mieć starannie dobrane perfumy, których subtelna woń odpowiadać będzie jej urodzie - będzie tą urodę potęgować i stwarzać zainteresowanie i ogólną zazdrość.

Perfumy o cudnych i subtelnych zapachach dostać można w Składzie Aptecznym F. Łęgodzińskiego w RADOMIU, ul. 3-go Maja Nr. 1.

דער בוי-אפערע איז כעלם.

דער טומעל ארום דער בוי-ארבייט פון די געביידעס פאר דער באהן-דירעקציע, וועלכע ווערט אהין איבערגעטראגען פון ראדאם.

אין כעלם טומעלט זיך איצט מיט א בוי-אפערע. די צענדלינגער געביידעס, וועלכע זענען אויפגעבויט געווארען פאר דער באהן-דירעקציע האלטען ביים איינפאלען און דער שאדען זאל בע-טרעפען מיליאנען. אין צוזאמענהאנג מיט דעם אליארם האבען די מאסגע-בענדע פאקטארען שוין זיך פעראינטע-רעסירט מיט'ן ענין און ס'איז בעשלא-סען געווארען ארויסצושיקען קיין כעלם א מיניסטעריאלע קאמיסיע, אין וועל-כער עס זאלען אריינגעהן אויך פאכ-מענער אחוץ די מיניסטעריאלע בעאמ-טע, דערינטער אויך פראפעסארען פון ווארשאווער פאליטעכניקום.

א חוץ דעם האט אויך די לובלינער פראקוראטור זיך פעראינטערעסירט מיט דער אפערע און צוגעטרעטען צו אנ'-אויספארשונג.

ווי מען גיט איבער, איז דער אויס-זעהן פון די געביידעס אזעלכער, גלייך ווי אין כעלם וואלט פארגעקומען א ערד-ציטערניש. די מויערען—געפלאצט אין דער לענג און אין דער ברייט. די לאגע איז אזעלכע, אז די געביידעס וועלען מוזען פולשטענדיג פונאנדערגע-נומען ווערען און זיי דערנאך צוריק אויפשטעלען. דאס וועט פעררוטעהט זיך פערארזאכען, אז די ראדאמער באהן-דירעקציע וועט ערשט אין א שפעטערען טערמין איבערגעטראגען ווערען קיין כעלם.

דער פערבאט צו פערקויפען אלקא-האל אין דער צייט פון פאבאר.

פון ה' סטאראסטא האבען מיר בע-קומען פאלגענדען קאמוניקאט מיט דער ביטע איהם צו פערעפענטליכען אין אונזער ציימונג:

אויפ'ן יסוד פון ארט. 7 פון געזעץ דעם 23 קוויעטניע 1920 י. בכדי צו דערהאלטען די ארדנונג און די עפענ-טליכע רוה, פערווער איך דעם פער-קויף, אדער צו עטיילען אלקאהאל-געטראנקען, וועלכע ענטהאלטען מעהר ווי $2,5^0/_0$ אלקאהאל, אויפן שטח פון ראדאם און דעם גאנצען פאוויאט פון נאך 10 אזייגער. אין טאג ווען די פאבאר-קאמיסיעס אמטירען—פון 4 נ. מ.

די וואכ וועלען איבערשרייטען דעם פערבאט וועלען אונטערליגען, אויפן אדמיניסטראטיווען וועג, א הארבע שטראף ביז 200 זל. אדער ארעסט ביז א מאנאט. אין פאל פון איבער'חזר'ען זיך 1000 ז. אדער ארעסט ביז דריי מא-נאטען.

די געלד-שטראף און דער ארעסט קאנען ארויפגעלעגט ווערען צוזאמען. אויסער דעם קאנען צוריקגעצויגען ווע-רען די קאנצעסיעס, לויט וועלכע ס'איז ערלויבט צו פיהרען דעם האנדעל מיט אלקאהאל-משקאות.

די איצטיגע פעראדנונג פערפליכ-טעט אויף דער צייט, ווי לאנג דער פאבאר פון יאהרגאנג 1908 וועט געדוי-ערען ד. ה. אנהויבענדיג פון 1-טען מאי ביז'ן 16-טען טשערוויעץ 1929 איינשליסליך.

סטאראסטא גולינסקי.

ראדאם דעם 19/4 1929.

פיעל גליק און צופרידענהייט
ווינשען מיר אונזער זוהן און ברודער
דוד צו זיין פערלאבונג
מיט פר׳ל סאניא קויפמאן
עלטערן, ברידער'ן
קעלץ. און שוועסטער'ן.

צו דער פערלאבונג
פון ה׳ דוד גאלדבלים
מיט פר׳ל סאניא קויפמאן
ווינשען מיר די עלטערן א הערצליכען מזל-טוב און יעם פערלאבטען פאר פיעל גליק.
דוד יחיאל לעווענבערג און פרוי.
קעלץ.

Dawidowi
z intencji Jego zaręczyn z p.
Sonią Kaufmanówną
dużo szczęścia życzą
Maks, Mania i Natan.
Kielce.

Najserdeczniejsze życzenia
z intencji zaręczyn p.
Geni Rachem
z p. M. Wajnsztokiem
składają
Tenenwurclowie
Kielce. z rodziną.

Z intencji zaręczyn kolegi
Mietka Wajnsztoka
— z p. —
Genią Rachemówną
życzą wiecznego szczęścia
i zadowolenia.
Kielce. M. Ickowicz.

גוטע און ביליגע געטראנקען
על חג הפסח
קאן מען נאר בעקומען אין דער לאנג - יעהריגע, עקזיסטירענדע פירמע
נ. גאטליעב ראדאם, ווארשאווער 2
וואס איז פערזעהן אויפ'ן הייגטיגען יום-טוב מיט א זעלטען גוטען אויסוואהל פון די פערשידענסטע ווייגען, מעהד, פון אלע פירמעס, ווי אויך כרמל-וויין און ליקער.
די פירמע בעזיצט יום-טוב'דיגען שפירט
פון די פאבריקען: אייכענבוים, זילבער און פלובאמיל מיט'ן לייבעלע.
מיט אכטונג נתן גאטליעב
ראדאם, ווארשאווסקא 2

טעאטער „פאלסקי" קעלץ
פעראייניגטע יודישע טרופע אונטער דער לייטונג פון ה' לייב ווינער
שבת 3 א זייגער נאכמיטאג
ווערט געשפילט די בעריהמטע ערפאלגרייכע אפערעטע א. ג.
דער גרויסער סוד
מיט'ן אנטייל פון גאנצען אנסאמבל
די הויפט-ראלען ווערען געשפילט דורך די פ"פ קרוק, לאקס און זאבעלסקא און די ה"ה ווינער, קרוק, קאהן א. א.
בילעטען צו בעקומען פון 10 פריה ביי דער קאסע פון טעאטער.

בעקאנטמאכונג.
וועלענדיג אנטקעגענקומען די יודישע בעפעלקערונג פון ראדאם און אומגעגענד, אום צו בעזארגען זיך מיט וויין און מעהד כשר לחג הפסח האבען מיר בעשלאסען צו פערקויפען אין אונזער פאבריק פון וויין „ווינראד" לובעלסקא 12 (אין הויף.) און אין אונזער געשעפט וואהל 1 אויף דעטייל אלס רעקלאמע:
1 ליטער וויין—2.50, 1 גרויסע פלאש וויין—1.50, 1 ליטער מעהד—3.00 1 גרויסע פלאש מעהד—1.75
אונזער געשעפט איז אויך פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל אונגאר-וויין, כרמל-וויין און אויך שפירט כשר לחג הפסח פון פאבריקען: אייכענבוים, זילבער, לובאמיל, בהכשר אדמורים מגור. אלץ צו ביליגע פרייזען. דעדי-בער איילט וואס פריהער אין אונזער פאבריק לוב. 12, אין געשעפט וואהל 1
מיט אכטונג
י. שטאטווינער ראדאם
לובלינער 12 (אין הויף רעכט'ס) און וואהל 1 פראנט

די פערוואלטונג פון די קעלצער אידישע גימנאזיע
דריקט אויס א טיעפען מיטגעפיהל דעם מיטגליד פון דער פערוואלטונג
ה' שמואל לייכטער
צוליב'ן טויט פון זיין ליעבען זוהן י פרץ נ. ע.
אין זיין טרייע און איבערגעגעבענע ארבייט לטובת די יודישע גימנאזיע
זאל ער א טרייסט געפונען.
די פערוואלטונג פון די יודישע גימנאזיע אין קעלץ.

זייט געטרייסט פריינד שמואל לייכטער און פרוי
צוליב'ן גרויסען אומגליק וואס האט אייך געטראפען מיט'ן טויט פון אייער זוהן פרץ
אין אייער ווייטערדיגען לעבען זאל איהר א טרייסט געפונען.
קיעלץ. זיסמאן און באלטשע דזיאדעק.

חמץ פערקויפען

קאן מען ביי

הרב ישעי' זלאטניק

קאשאראווא 4.

די נייע פאראווע פארבעריי און חעמישע פראלניא

פון י. ציכנער

נעמט אן צו פארבען, צו וואשען און צו פוצען אויף א חעמישען אופן מענער און דאמען-גארדעראָבעס חי אויך גארניטורען, קאָסטיומען, פאלטענס, קליידער, בלוזקעס ווי אויך אלערליי פוטערווארג דאָס אלעס ווערט אויסגעפיהרט פינקטליך, סאליד און ביי צוגענגליכע פרייזען.

י. ציכנער

ראדאם, שפאציער-גאס 21

בשורה טובה!!!

ווריין אויף ארבע כוסות

דאמיט האָב איך דעם כבוד מודיע צו זיין דער יודישער בעפעלקערונג אין ראדאָם און אומגעגענד, דאָס ביי מיר אין געשעפט רינעק № 14 וועט מען אויף דעם קומענדען פסח בעקומען אלע סארטען ווי י ן פון דער בעריסטער ווײַן-פאבריק שײַנפעלד ראדאָם אלעס אויף די זעלבע פרייזען וואָס ביי ה' שײנפעלד. ווער ס וויל אליין האָבען א פרייליכען יו"ט און האָבען כשר'ן, גוטען און ביליגן ווײַן, זאל זיך איילען און קומען וואָס פריער.

מיט אכטונג

ר. קופערמאַן

ראדאָם, רינעק 14

קומט

און איבערצייגט אײַך!

געז. „לינת-הצדק" אין ראדאָם.

טעאטער „ראזמאַיטאָשטשי" :-::-: נור 2 פאָרשטעלונגען

שבת דעם 27 אפריל ד. י. ערשטער טאָג חוה"מ 9 אָוענד ווערט געשפילט די בעליבטע מעלאָדראמע אין 4 אַקטען פון רייזעלמאַן

צוריק פון קאטארגע

אין 3 אַקטען א גרויסער קאבארעט מיט געזאַנג און טענץ.

זונטאג דעם 28 אפריל ד. י. 2-טען טאָג חוה"מ 9 אווענד ווערט געשפילט די איבעראַל בעקאנטע דראמע אין 4 אַקטען פון זלאַטאָראָווסקי

די שטיף-מאַמע

בעמערקונג: מענשען מיט שוואכע נערווען ווערען געבעטען נישט צוקומען. די ריינע הכנסה איז בעשטימט לטובת ארימע-קראנקע, וועלכע זענען אונטער די איפזיכט פון דער היגער געזעלשאפט „לינת-הצדק" אין ראדאָם. ::—:: בילעטען פריהער צו בעקומען ביי ה' צוויגענהאַפט לובלינער 9 אין טאָג פון דער פאָרשטעלונג ביי דער קאסע פון טעאטער.

רעזש. ס. גלאטשטיין מוזיק אונטער דער לייטונג פון ה' הײנשטאָק.

די פערוואלטונג פון דער געזעלשאפט צו פערהיטען דאָס געזונט פון דער אידישער בעפעלקערונג אין פוילען „טאז" — אָבטיילונג — אין ראדאָם.

מאַכט בעקאנט, דאָס דעם 4-טען מאַי ה. י. 9 זייגער אָוענד אין לאָקאַל פון „טאָז". דלוגא 24, קומט פאָר

די יערליכע אלגעמיינע פערזאמלונג

פון די מיטגלידער פון דער געזעלש.

טאָגעסאָרדנונג: 1) ערעפנונג, 2) וואהלען פון פרעזידיום 3) אלגעמיינער בעריכט פון דער פערוואלטונג, 4) קאַסע-בעריכט, 5) בעריכט פון דער רעוויזיאָנס קאמיסיע, 6) פלאַן פון דער ווייטערדיגער טעטיגקייט, 7) וואהלען פון פערוואלטונגס-מיטגלידער, רעוויזיאָנס-קאָמיסיע און 1 דעלעגאט אויפ'ן טאָז-צוזאמענפאָהר, 8) פרייע פאָרשלאגען.

בעמערקונג: אין פאל, ווען אויף די אלגעמיינע פערזאמלונג וועלען נישט קומען די נויטיגע, לויטן סטאַטוט, צאָל מיטגלידער, וועט די פערזאמלונג פאָרקומען דעם זעלבען טאָג, 9 א זייגער אָוענד, און וועט זיין גילטיג ביי יעדער צאָהל אנוועזענדע מיטגלידער. (פאַר. 19 און 20 פון סטאַטוט).

Kino „CORSO" Teatr

Od 15 kwietnia i dni następ.

Wielki dramat erotyczny

p. t.

S Z A Ł

(Kobieta Wampir)

Kino „Nowe Czary" Teatr

פון מאָנטאג דעם 15 ד.מ. און ווייטער

BURZA NAD AZJĄ

POTOMEK CZINGIS-CHANA

Kino „ODEON" Teatr

Od 15 KWIETNIA

Dziś i dni następnych

Zakazana KOBIETA

W roli głównej: **Jetta Goudal**

---

do nabycia u przedstawiciela w firm.

SENDER KANAR

Kielce Duża 9.

צו אלע וואָס האָבען זיך אינטערעסירט וועגען היגען „בית יעקב" ביי „פועלי אגודת ישראל" אויך די ג' זאמלערס פאר'ן ב"י וואָלט גלייך געווען ואלען זיך אינטערעסירען חי דאָס געלד איז אויך איז נויטיג זיך אינטערעסירען וועגען רעליגעזען מצב אין היגען ב"י וועגען דעם קאָן מען זיך ערקונדיגען ביי הרב ומו"צ ר' נחמן פערקאל שליטא וואָהל 9 און ביי הרב שליטא מקפיוו רינעק

מיט דרך ארץ

אלי' אײַזענבוים.

א לאקאל

איז דאָ צו פערדינגען אויף פיאסקי 29

דער לאָקאַל איז אויך גוט אויף א חדר.

דינגען קאָן מען צו יעדער צייט.

Rutynowany Buchalter

bilansysta, prowadzący również księgowość kartotekową, korespondencję Polsko-Niemiecką zatrudniony obecnie w większym przedsiębiorstwie, chętnie zamieni posadę.

wiadomość u p. *Sz. Goldblita*

KIELCE, Czarnowska 8.

Redaktor i Wydawca CH. M. HERC

Odbito we własnej drukarni, Radom, Szwarlikowska 20